Rozpor judikatury nejv. správ. soudů.

Dr. Harry Margolius, advokát v Rumburku, upozorňuje na zajímavý rozpor mezi judikaturou nss. v Praze a judikaturou spolkového soudního dvora ve Vídni, týkající se výkladu ustanovení § 16 nař. č. 278/1915:

Nález nss. v Praze ze dne 20./IV. 1937, č. 12.226 praví:

Byla-li pojistka uzavřena nejen pro případ úmrtí, nýbrž i pro případ dožití a vzdal-li se pojistník disposice pojistnou sumou toliko pro případ úmrtí, není tím vyhověno předpisu § 16 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. ve znění zák. č. 337/1921 Sb. z. a n.

Nález spolkového soudního dvora ve Vídni z 8. července 1937, F. 189/37, skoro současně uveřejněný zní:

Hat der Erblasser als Versicherungsnehmer für den Fall seines Ablebens jemand anderen unwiderruflich als aus einem Versicherungsvertrage begünstigt erklärt, so ist die Versicherungssumme in seinen Nachlass nicht einzubeziehen, wenngleich der Erblasser selbst für den Fall seines Erlebens als Begünstigter bezeichnet ist.

Tento rozpor má praktický význam tím spíše, že nss. v Praze posílá nyní výzvy podle čl. III. odst. 3, věta 1., zák. ze dne 16. června 1937 č. 164 Sb. z. a n., aby stěžovatel se ve lhůtě 30 dnů vyslovil, zda stížnost nepozbyla věcného významu. Není pochyby, že podaří-li se některému stěžovateli osvětliti případ rozhodnutí ze dne 11. června 1926, čís. 12.059 při meritorním projednání některého jiného stejného případu s nových hledisek, není vyloučena možnost změny názoru nss., případně bude možno vyvolati nutnost plenárního rozhodnutí.

Literatura.

JUDr. Jaroslav Krejčí, ministerský rada a docent právnické fakulty Masarykovy univer. v Brně: **»O tak zvané sanaci vadných právních aktů«,** 1937, cena Kč 10.—.

Nová publikace docenta Dra Krejčího zabývá se politicky velmi ožehavým a právnicky dosud nevyřešeným problémem, zda a jak je možno sanovati ona vládní nařízení s mocí zákona, jež naše vláda vydala podle zmocňovacích zákonů a ohledně nichž se vyskytly pochybnosti, zda se snad nepříčí ústaní listině, poněvadž upravují materii, ústavně reservovanou zákonu (a contr. vládním nařízením). Historie této sanace je asi tato.

Naše ústavní listina na mnoha místech stanoví, že určité právní poměry, na př. služební poměry soudců (viz § 97 úst. listiny), upraví zvláštní zákon. Tyto věty vykládá jak odborná právnická literatura, tak judikatura našich soudních tribunálů v ten způsob, že určená materie smí býti upravena jedině zákonem a nikoli vládním nařízením, tedy nikoliv normou, která neprošla parlamentem. Účel tohoto ústavního požadavku je zřejmý: ústavodárce chtěl tím zaručiti poměrnou nezměnitelnost některých právních poměrů, patrně z toho důvodu, poněvadž je pokládal za zvlášť významné pro řádný chod státního organismu.

Když vyšly první zmocňovací zákony č. 95/33 a 206/33, jimiž parlament přenesl značnou část své kompetence na vládu, byla tato delegace moci zákonodárné omezena — mimo jiné — doložkou, že vláda jí nesmí použíti tam, kde je podle předpisů ústavní listiny zapotřebí zvláštního zákona. Avšak vláda přesto — patrně v důsledku odchylného výkladu ústavní listiny — upravovala svými nařízeními též materii vyhrazenou parlamentu, na př. určila odchylně než dosud platy soudců svým nařízením č. 252/33. V důsledku toho podali jednotliví soudcové u nejvyššího správního soudu konkrétní stížnosti, které vyústily do nálezů Boh. A 12.388 a 12.680, že vládní nařízení č. 252/33, pokud upravuje platy soudců, není kryto zákonem.

Pozdější zmocňovací zákon č. 109/1934 výslovně rozšířil kompetenci vlády i na materii, k jejíž úpravě je třeba zvláštního zákona. Tím další vládní nařízení byla kryta před výtkou nezákonnosti, i když se dotýkala sféry ústavně vyhrazené parlamentu. Avšak stalo se tak za cenu, že sám zmocňovací zákon č. 109/1934 byl vystaven výtce neústavnosti, neboť dává